

Kansa liikkeellä

Elettiin vuotta 1984. Vuosi siten valtioneuvoston juhlahuoneiston vallannut Suomen Kansan Kansanliikkeiden Keskusjärjestö SKKK hallitsi lempeän määrätietoisesti.

Keskusjärjestöön kuulumaton Suomen Kansanedustajien Kansanliike SKEK oli tosin pannut hanttiin viimeiseen saakka. Kansanedustajat olivat äkkäytyneet istumaan eduskuntataloon, toinen toisiinsa kahlittuina, yli puoluerajojen. Pitkällisistä neuvotte- luista ja uhitteluista huolimatta kansanliikkeiden välillä ei päästy sopimukseen. Lopulta SKKK hit- sasi kettingit poikki ja kantoi vahvemman oikeudella kansan- edustajat pihalle. Veikko Venna- mo kannettiin kahteen kertaan hänen palattuaan hoilaamaan pu- hujapönttöön: "Mitä minä sa- noin! Jonakin päivänä ne kaikki seuraavat minua!"

Sitten eduskuntatalo hajoiteti- tiin puskutraktorilla maan tasalle ja puolueet lakkautettiin. Arkadi- anmäki julistettiin luonnonpuis- toksi, ja kauniisti se jo rehoitti- kin, vaikka Johannes Virolaisen johtama kansanedustajien kom- mandoryhmä "Vapaat vesurit" pääsikin sinne parina yönä tihu- töihin.

Toinen ongelma oli tullut pal- koista sovittaessa. Suomen Työn- antajien Kansanliike STK oli jo syksyllä jymähtänyt persuuksil- leen nollarajalle, eikä suostunut liikahtamaankaan, vaikka olisi kuinka maaniteltu. Stig H. Häs- tön Senaatintorille pystyttämän puolijoukkueteltan ympärille oli ilmaantunut päivä päivältä yhä useampien pikkupatruunoiden teltoja, niin ettei maassa tainnut olla enää yhtään yritystä, jossa johtaja olisi ollut paikalla.

Suomen Ammattityöntekijäin Kansanliike SAK oli järjestänyt miljoonamiehisen vastalause- marssin Hakaniementorille. Siel- lä nämä oivioiretkeläiset olivat ra- kentaneet hintasulkuja pitkin ja poikin ja ryhtyneet nälkälak- koon. Erityisen kurjassa kunnos- sa oli ääriryhmä nimeltä "Indek-

siehto elää — Indexklausul skall leva", joka oli julistanut myös ja- nolakon.

Vasta kun kansallinen selvi- tysnainen Kirsti Smolander oli utterasti vaeltanut leiristä toi- seen, saatiin sovinto aikaan ja vältettiin talouselämän lamaan- tuminen sekä työntekijäin nälkä- kuolema. STK suostui hievahta- maan nollarajalta sillä ehdolla, että uhanalaisia uusiutumatto- mia rahavaroja suojellaan. SAK puolestaan lupasi olla rakenta- matta hintapatoja, kunhan alku- peräispalkkojen asemaa kohenne- taan.

Tamminiemen suunnalta kuu- lui vielä kovaa metakkaa. Siellä oli Mauno Koivisto -kansanliike MKK soluttamassa suosikkiaan presidentiksi. Mutta matkaan oli tullut mutka. Tie oli tukittu poik- kiteloin ajetuilla traktoreilla. Asialla oli kolme muuta kansan- liikettä: Ylinukutun Yön Yhdis- tys YYY, Suomi—Vironperä -seu- ra SVS ja Ahti Anonymous Asso- ciation AAA. Aikansa mulkoiltu- aan kansanliikkeet kävivät suo- raan toimintaan ja ryhtyivät kan- niskelemaan toisiaan ristiin ras- tiin. Ennen pitkää YYY, SVS ja AAA olivat pyrkimässä Tammi- niemeen ja MKK sulki tietä. Sit- ten aloitettiin taas alusta ja niin edelleen.

Mutta sisällä Tamminiemessä istui presidentti lehteä lukemas- sa.

— Vilkaisepas Ville, mikä se siellä noin melskaa, hän urahti kansliapäällikölleen Ville Kom- sille.

— Ne on noita kansanliikkeitä taas, taitavat olla tänne pyrki- mässä, selosti Komsu raotettuaan uutimia.

— Jaa jaa, niin aina... Sitä on tännekin ehtinyt olla monenlaista pyrkijää kolmenkymmenen vuo- den aikana. Vaan talo elää taval- laan... Mutta hyvähän se on, että jotakin tekevät aikansa kuluksi, eikö. Se on sitä kansallista itse- tuntoa se, myhäili presidentti ja käänsi sivua.